

แบบฟอร์มรายละเอียดข้อเสนอโครงการ

โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

oooooooooooooooooooo

1. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผน 13 เป้าหมาย SDGs นโยบายรัฐบาล นโยบาย กษ. และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2570

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ

- ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นแผนแม่บท การเกษตร
- ประเด็นแผนย่อย เกษตรปลอดภัย
- เป้าหมายของแผนย่อย สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- ตัวชี้วัดระดับแผนย่อย อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับการรับรอง ได้แก่
 - (1) สินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
 - (2) สินค้าอินทรีย์ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5

1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13

- หมายเหตุ -
- เป้าหมาย -
- ตัวชี้วัด -

1.4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

- เป้าหมายที่ -
- เป้าหมายย่อย -
- ตัวชี้วัด -

1.5 นโยบายรัฐบาล

- ด้านเศรษฐกิจ : นโยบายหลัก ด้านการเกษตร เปลี่ยนผ่านจากเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม ไปสู่ เกษตรแม่นยำ เกษตรมั่นคง เกษตรยั่งยืน ควบคู่กับสร้างมูลค่าเพิ่ม ตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน : นโยบายย่อย สร้างเสถียรภาพและยกระดับอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารไทยให้เป็นศูนย์กลางความมั่นคงทางอาหารของโลกเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรอย่างยั่งยืน

1.6 นโยบาย กษ.

- ข้อ 2 เพิ่มรายได้เกษตรกร

2.2 เตรียมความพร้อมเกษตรกรไทยสู่ดิจิทัลการค้าโลกสีเขียว และมาตรฐานความปลอดภัยสากล

1.7 ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2570

- ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1.8 แผน 10 Plus

- ข้อ 4 ผลิตได้ ขายออก พลัส (ด้านการส่งออก)

2. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทย ซึ่งมีความเหมาะสมเชิงที่ตั้งสำหรับเป็นแหล่งผลิตทางการเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก และมีศักยภาพโดดเด่นด้านภูมิศาสตร์เหมาะสมต่อการผลิตทางด้านสินค้าเกษตรและอาหาร โดยภาคการเกษตรของไทยสามารถผลิตอาหารได้เพียงพอสำหรับการบริโภคและส่งออกลำดับต้นของโลก ซึ่งทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรและอาหารระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ทำให้มาตรการด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยด้านอาหาร ถูกนำมาเป็นเงื่อนไขทางการค้า และเป็นข้อกำหนดมาตรฐานของประเทศคู่ค้า กรมปศุสัตว์ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าด้านปศุสัตว์และผลักดันการผลิตสินค้าปศุสัตว์ให้มีคุณภาพดีเพียงพอต่อการบริโภคในประเทศ และแข่งขันในตลาดโลก ได้ดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนย่อยเกษตรปลอดภัย เพื่อให้สินค้าเกษตรมีคุณภาพได้มาตรฐาน รวมทั้งดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

1. ความปลอดภัยด้านอาหาร (Food Safety) เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแบบครบวงจรตลอดห่วงโซ่อาหาร ซึ่งดำเนินการควบคุม กำกับ ดูแล กระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เพื่อให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับกับประเทศคู่ค้า โดยการรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ตั้งแต่แหล่งผลิตระดับฟาร์ม ตามระบบวิธีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice : GAP) การรับรองมาตรฐานโรงงานผลิตและแปรรูปสินค้าปศุสัตว์ตามระบบวิธีการปฏิบัติที่ดีในการผลิต (Good Manufacturing Practices : GMP) และระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (Hazard Analysis and Critical Control Point : HACCP)

2. การพัฒนาห้องปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานสากลทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน พัฒนาลาด และกำกับดูแลร้านจำหน่ายเนื้อสัตว์ให้สะอาดถูกสุขลักษณะ และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันระบบบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ดูแลสิ่งแวดล้อมด้านปศุสัตว์ รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภคในประเทศและประเทศคู่ค้า

3. การตรวจประเมิน ติดตาม ฟาร์มผู้เลี้ยงสัตว์ ในการลดการใช้ยาปฏิชีวนะในฟาร์มปศุสัตว์ และการเลี้ยงสัตว์ ปลอดภัยการใช้ยาปฏิชีวนะในระบบการผลิตสินค้าปศุสัตว์ ซึ่งปัจจุบันปัญหาเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น จึงต้องมีการควบคุม ป้องกัน ลดหรือชะลอ การเกิดปัญหาเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพในสัตว์ ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค รวมถึงการตรวจวิเคราะห์หาเชื้ออุบัติใหม่ในสินค้าปศุสัตว์ เช่น เชื้อไวรัส เชื้อแบคทีเรีย หรือเชื้อที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

4. การส่งเสริมให้เกิดการผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ เพื่อการส่งออก และโรงฆ่าสัตว์ภายในประเทศที่ได้รับการรับรองการปฏิบัติงานที่ดี (Good Manufacturing Practice ; GMP) ที่สามารถคำนวณปริมาณคาร์บอนที่เกิดจากกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ได้ เพื่อวางแผนการลดก๊าซเรือนกระจกที่มาจากกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และจัดทำเป็นฐานข้อมูลการผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่ลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยสนับสนุนการผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่ยั่งยืน เป็นที่ยอมรับของประเทศคู่ค้า

5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทั้งจากแหล่งกำเนิด ในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤติ ตลอดจนวิเคราะห์โอกาสเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเป็นการเฝ้าระวังป้องกันการส่งผลกระทบต่อลุ่มน้ำวิกฤติ ส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ประกอบการปศุสัตว์มีศักยภาพในการจัดการน้ำเสีย มีระบบการบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพที่สามารถบำบัดน้ำให้ได้ตามมาตรฐาน สามารถที่จะคงคุณภาพระบบการจัดการน้ำเสียเพื่อให้ใช้งานได้อย่างยั่งยืน

ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สามารถใช้ประโยชน์จากน้ำทิ้งที่ได้มาตรฐานซึ่งออกจากระบบการจัดการน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในพื้นที่เกษตรกรรมได้อย่างครบวงจร ลดค่าใช้จ่ายจากการใช้น้ำที่สิ้นเปลือง ทำให้ปริมาณของเสียเป็นศูนย์ (Zero waste) และเป็นการลดผลกระทบจากปัญหาเรื่องการปล่อยน้ำทิ้งที่ไม่ได้มาตรฐานออกสู่สิ่งแวดล้อม

6. การพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์ ซึ่งประเทศไทยจะต้องเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาล ด้านปศุสัตว์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในการผลิตและส่งออกสินค้าปศุสัตว์ฮาลาลให้เพิ่มขึ้น โดยกรมปศุสัตว์ ได้ร่วมมือกับคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ในการตรวจประเมินเพื่อรับรองสถานประกอบการด้านปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานฮาลาล ได้แก่ โรงฆ่าสัตว์ สถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ สถานที่ตัดแต่งเนื้อสัตว์ สถานที่แปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์เช่น นม และนมแปรรูป เพื่อเป็นยกระดับผู้ประกอบการด้านปศุสัตว์ของไทยให้ได้มาตรฐานฮาลาลสามารถแข่งขันในตลาดฮาลาลโลกได้

7. อาหารเสริม (นม) โรงเรียน เป็นนโยบายรัฐที่มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืน โดยสนับสนุนให้นักเรียนเข้าถึงโปรตีนและแคลเซียมคุณภาพสูงเพื่อลดภาวะทุพโภชนาการและเสริมสร้างพัฒนาการสมวัยในช่วง "Growth Spurt" ซึ่งช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ขณะเดียวกันยังทำหน้าที่เป็นกลไกทางเศรษฐกิจที่สำคัญในการสร้างตลาดรองรับน้ำนมดิบที่มั่นคง ช่วยเหลือเกษตรกรโคนมไทยให้มีรายได้ต่อเนื่อง และกระตุ้นการหมุนเวียนของเศรษฐกิจฐานรากในระบบ ขั้วพลายชนอุตสาหกรรมนมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อสร้างประชากรที่มีคุณภาพและขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว

ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว ข้างต้น อยู่ภายใต้พันธกิจของกรมปศุสัตว์ ในการพัฒนาและยกระดับระบบการผลิตสินค้าปศุสัตว์ตลอดห่วงโซ่อุปทานให้มีประสิทธิภาพภายใต้มาตรฐานระดับสากล มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าปศุสัตว์ และสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง และยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อให้ผลผลิตสินค้าปศุสัตว์ มีคุณภาพมาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค สำหรับการบริโภคภายในประเทศและส่งออกต่างประเทศ รวมถึงการจัดการด้านปศุสัตว์ให้ลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

3.2 เพื่อส่งเสริมโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ให้ประกอบกิจการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการผลิตที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และพัฒนาศักยภาพ สร้างความรู้ความเข้าใจด้านคาร์บอนฟุตพริ้นท์ระดับองค์กรแก่เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์

3.3 เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพการบำบัดน้ำเสียในฟาร์มสุกร ตรวจสอบคุณภาพน้ำในสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ฟาร์มปศุสัตว์ ที่อาจส่งผลกระทบต่อลุ่มน้ำวิกฤติ โดยตรวจสอบพื้นที่ด้านปศุสัตว์ที่อยู่ใกล้กับแหล่งน้ำในรัศมี 2 กิโลเมตร

3.4 เพื่อยกระดับสถานประกอบการด้านปศุสัตว์ในประเทศไทยให้ได้รับรองมาตรฐานความปลอดภัยมาตรฐานฮาลาล และยกระดับให้หน่วยงานตรวจประเมินรับรองมาตรฐานฮาลาลไทยได้รับการยอมรับจากประเทศคู่ค้า รวมถึงสร้างมาตรการเฝ้าระวังและการตรวจวิเคราะห์ด้านฮาลาลในสินค้าและผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่ผู้บริโภคชาวไทย นักท่องเที่ยว และประเทศคู่ค้าเชื่อมั่น

3.5 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทั่วประเทศได้บริโภคนมที่มีคุณภาพ ควบคู่กับการสนับสนุนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม สหกรณ์ และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนมให้มีความเข้มแข็ง เป็นธรรม และยั่งยืน อันนำไปสู่ความมั่นคงทางอาหารของประเทศตามนโยบายของรัฐ

4. เป้าหมาย

- 4.1 สถานประกอบการสินค้าปศุสัตว์ได้รับการตรวจประเมินมาตรฐาน 50,878 แห่ง
- 4.2 จำนวนตัวอย่างที่ได้รับการตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด 301,473 ตัวอย่าง
- 4.3 จำนวนโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่ได้รับการตรวจประเมินตามข้อกำหนดของโครงการฯ 44 แห่ง
- 4.4 จำนวนสถานประกอบการด้านปศุสัตว์ที่ได้รับการตรวจประเมินคุณภาพการบำบัดน้ำเสีย 12 แห่ง (ในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา)
- 4.5 จำนวนตัวอย่างน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะใกล้สถานประกอบการด้านปศุสัตว์ที่ได้รับการตรวจประเมินคุณภาพการบำบัดน้ำเสีย 100 ตัวอย่าง
- 4.6 สถานประกอบการสินค้าปศุสัตว์ได้รับการตรวจประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานฮาลาล 245 แห่ง
- 4.7 จำนวนตัวอย่างที่ได้รับการตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์กำหนด 700 ตัวอย่าง
- 4.8 จำนวนศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบที่ได้เข้าร่วมโครงการ 100 แห่ง

5. ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

5.1 ผลผลิต (Output)

- 1) สินค้าปศุสัตว์ ผ่านการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
- 2) โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ได้รับการตรวจประเมินตามข้อกำหนดของโครงการ
- 3) ฟาร์มปศุสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์มีแผนการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย
- 4) สถานประกอบการด้านปศุสัตว์ไทยมีกระบวนการผลิตที่มีมาตรฐานได้รับรองมาตรฐานความปลอดภัยอาหารและมาตรฐานฮาลาล และหน่วยตรวจประเมินรับรองมาตรฐานฮาลาลของไทยได้รับการยอมรับ
- 5) ผลิตภัณฑ์นมโรงเรียน ประเภทนมยูเอชทีและนมพาสเจอร์ไรส์ ซึ่งบรรจุในภาชนะบรรจุที่กำหนดสำหรับโครงการนมโรงเรียน เพื่อจัดสรรให้แก่นักเรียน

5.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

- 1) ผลผลิตสินค้าปศุสัตว์ มีคุณภาพมาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค สำหรับการบริโภคภายในประเทศ และส่งออกต่างประเทศ
- 2) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 3) ฟาร์มปศุสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่อยู่ใกล้ลุ่มน้ำวิกฤติ หรือแม่น้ำสาขาในรัศมี 2 กิโลเมตร มีการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ
- 4) สินค้าและผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ฮาลาลของไทยได้รับความเชื่อมั่นจากผู้บริโภค และได้รับการยอมรับให้สามารถส่งออกสินค้าและผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ฮาลาลไทยมายังประเทศคู่ค้าอิสลามได้เพิ่มขึ้น
- 5) นักเรียนทั่วประเทศได้บริโภคนมที่มีคุณภาพ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมสามารถผลิตและจำหน่ายน้ำนมโคที่มีคุณภาพ สหกรณ์โคนม รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการศึกษามีส่วนร่วมในโครงการ ตลอดจนผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมได้รับการจัดสรรสิทธิและพื้นที่การจำหน่ายอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

6. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs) (ต้องชัดเจนวัดความสำเร็จได้)

6.1 เชิงปริมาณ

- 1) สถานประกอบการสินค้าปศุสัตว์ที่ได้รับการตรวจประเมินมาตรฐาน 51,123 แห่ง
- 2) จำนวนตัวอย่างที่ได้รับการตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด 302,173 ตัวอย่าง
- 3) จำนวนโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่ได้รับการตรวจประเมินตามข้อกำหนดของโครงการฯ 44 แห่ง
- 4) จำนวนสถานประกอบการด้านปศุสัตว์ที่ได้รับการตรวจประเมินคุณภาพการบำบัดน้ำเสีย 12 แห่ง
- 5) จำนวนตัวอย่างน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะใกล้สถานประกอบการด้านปศุสัตว์ที่ได้รับการตรวจประเมินคุณภาพการบำบัดน้ำเสีย จำนวน 100 ตัวอย่าง
- 6) จำนวนศูนย์รวบรวมนํ้ามันดิบที่ได้เข้าร่วมโครงการ 100 แห่ง

6.2 เชิงคุณภาพ

- 1) จำนวนฟาร์มที่ผ่านการรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีด้านปศุสัตว์ (GAP) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3
- ## 7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- 7.1 สินค้าปศุสัตว์มีคุณภาพได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค
 - 7.2 สินค้าปศุสัตว์ส่งออกไปต่างประเทศมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
 - 7.3 ประชาชนผู้บริโภคได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร มีความเชื่อมั่นสามารถเลือกซื้อและเข้าถึงผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 - 7.4 ผู้ประกอบการด้านปศุสัตว์สามารถทำการผลิตที่สามารถช่วยลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกได้
 - 7.5 สถานประกอบการปศุสัตว์มีแนวทางการพัฒนาเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพไม่ส่งผลกระทบต่อลุ่มน้ำวิกฤติ
 - 7.6 นักเรียนได้รับโภชนาการที่เหมาะสม มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี ลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง พร้อมทั้งสนับสนุนเกษตรกรและอุตสาหกรรมทำให้เกิดการระบายผลผลิต และสร้างระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนในระบบฐานรากที่ยั่งยืน ตามนโยบายของรัฐ

8. กลุ่มเป้าหมายผู้ได้รับประโยชน์

เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ผู้ประกอบการ สถานประกอบการกิจการปศุสัตว์ และผู้บริโภค

9. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

ดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 (1 ตุลาคม 2569 – 30 กันยายน 2570)

10. แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

วงเงินงบประมาณที่ดำเนินการ 369.6365 ล้านบาท

ผู้อนุมัติ

๘๘

(นายสมชวน รัตนมังคลานนท์)

อธิบดีกรมปศุสัตว์